

змальовують жебоніння гірських потічків, передзвін зірок над карпатськими вершинами. Звуки сопілки уособлюють гармонію та любов. Все це одночасно спілітається і протиставляється сучасним музичним інструментам, електрично-хімерним звучанням електрогітар.

Головна музична тема пісні «Маленька» містить інтонації улюбленої, знакової пісні Батьківського краю «Верховино, світкути наш», інструментальний фрагмент якої (обробка А. Коломійця) довгий час був позивним на радіо «Радіо Івано-Франківська». Зі слів гітариста гурту Влада Яруна — це своєрідний «меседж» слухачам з Івано-Франківська. Таким чином, пісня «Маленька» передає код цілого покоління івано-франківців. А завдяки спектру засобів музичної виразності, таких як: баладна форма твору, використання акустичних інструментів, кожен українець може почути в ній щось рідне та знайоме. Задля збереження культурних традицій минулого, фольклору, пісень, народної самобутності сьогодні важливим є сучасний альтернативний спосіб впливу на молодіжну слухачську аудиторію. Українські музиканти проявляють у музиці, поетичних текстах, кліпах національну ідентичність та втілюють давні традиції завдяки новим технологіям світової музичної індустрії. Творчість гурту «Карна» — невіддільна частина сучасної української рок-культури, а також поштовх до глибокого сприйняття питань нації, мови, історії України.

*О. Кригін, Д. Нікуліна*

#### **ПЛАНУВАННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В КЛАСІ СПЕЦІАЛЬНОГО ІНСТРУМЕНТУ (МЕТОДИЧНІ НОТАТКИ ГІТАРИСТА)**

Як відомо, сучасна методика викладання гри на гітарі передбачає поряд із систематичним керівництвом педагога також виховання критичного мислення та самостійності студентів. Одним із важливих елементів в освітньому процесі є складання індивідуального плану, у який можна включити музичні твори, що допоможуть студентові досягти поточних результатів на шляху до оволодіння майбутньою професією. До складання індивідуальних планів треба поставитись з особливою відповідальністю, оскільки вдалий вибір програмного репертуару може значно прискорити виконавський розвиток студента, у той час як прорахунки в плані призведуть до небажаних наслідків.

Пам'ятаючи про унікальність кожного студента, слід під час складання індивідуального плану пропонувати такі музичні твори, що можуть розкрити найкращі якості та задатки виконавця, а також удосконалити деякі недоліки технічного, художнього плану. Треба зазначити, що в сучасній педагогіці співробітництва, яка прагне до більш активної участі студента в освітньому процесі, неприпустимим є стримування самостійності студента, негативною стороною може бути також ослаблення провідної ролі викладача. Тобто, побажання студентів відносно програмних творів, викладач повинен скеровувати на підвищення якості роботи, а не цілком поклатися на уподобання студентів.

Однією із помилок у викладачів при складанні індивідуальних планів є завищений рівень музичного матеріалу, що призводить до винесення на поточний модульний контроль недосконале виконання музичних творів та

виникнення окремих фізичних проблем (перегрівання рук), так і формування психологічних бар'єрів у свідомості студентів. Розширити світогляд студентів, максимально підготувати до майбутньої професії допоможуть навички ансамблевого виконання, акомпанементу та читання з аркуша.

Тому впродовж семестру слід проходити музичні твори не лише академічного репертуару, доцільним буде знайомство зі зразками народної, поп-музики, рок-музики, аранжировки фортепіанної, скрипкової літератури тощо. Складаючи індивідуальний план, слід продумати музичний матеріал з урахуванням екзаменів, а також виступів на сценах академії, профорієнтаційних виступів та іншої музично-просвітницької діяльності. Різноманітність музичного матеріалу стосовно характеру, темпів, тональностей зможе відтінити сильні сторони виконавця та його досягнення. Слід пам'ятати про те, що студентам на перших курсах, тим паче без спеціальної підготовки, важко осмислити масштабні музичні полотна. Якщо передбачено за планом вивчення поліфонічного або твору крупної форми, не обов'язково студент повинен виконувати весь цикл. Наявність у програмі п'єс малої форми може бути зумовлена відпрацюванням таких технічних та виразних особливостей, як голосоведіння, кантілена, вібрато.

При виборі інструктивно-технічного матеріалу рекомендується звертатися до етюдів на різні види гітарної фактури, уважно стежити за всіма елементами техніки гітариста, що потребують удосконалення. Бажано включати до програми високохудожні етюди, наприклад, Е. Віла Лобоса, Л. Брауера, каприси Л. Леньяні. Складаючи індивідуальний план, треба враховувати програми минулих семестрів, запобігаючи недолікам у художньому розвитку студента, зорієнтованості на твори або, навпаки, відсутності музики якогось видатного гітарного композитора. Зазначимо, що індивідуальний план складається до початку кожного семестру.

Наприкінці навчального року слід скласти комплексну характеристику на кожного студента з урахуванням останніх результатів та намітити перспективний план розвитку на наступні семестри. Треба враховувати не тільки успішність виконання програмних творів та отримані бали, а також фактори, що сприятимуть подальшому росту — відношення до самостійної та аудиторної роботи, рівень творчої активності. Така робота викладача може стати основою широкого плану виховання і навчання студента, а індивідуальний план може містити ескізні моделі репертуару та методичні зауваження щодо подальшого освітнього процесу й всебічного розвитку студента.

*А. Д. Никонова*

### **ЗАВДАННЯ АРАНЖУВАННЯ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ**

Аранжування (від фр. *arranger* — «упорядковувати», «влаштувати») — в естрадній вокальній музиці аранжування розуміється як: створення інструментального супроводу до мелодії пісні для різного складу виконавців; обробка первісної музичної ідеї та її підготовка до виконання музикантами. Воно допускає вільне поводження з вихідним матеріалом. Вважається